

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Módosító javaslat

T/2916/...

Dr. Szili Katalin asszonynak

az Országgyűlés elnökének

Helyben

Tisztelt Elnök Asszony!

A Házzsabály 94. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján a **Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény módosításáról szóló T/2916. számú törvényjavaslathoz** a következő

m ó d o s í t ó j a v a s l a t o t

terjesztem elő:

I. A Javaslát 4. §-ának a következő módosítását javasolom:

4.§

Az Rtv. 5 . §-a helyébe a következő rendelkezés lép :

„5 . § (1) A miniszter

- a) szabályozza a Rendőrség tevékenységét és működését,
- b) irányítja az országos rendőrfőkapitány tevékenységét, törvényességi, szakszerűségi, pénzügyi és hatékonysági szempontból ellenőrzi a Rendőrség tevékenységét,
- c) az országos rendőrfőkapitány javaslatára jóváhagyja a Rendőrség központi szervének szervezeti és működési szabályzatát,
- d) előterjesztést készít a miniszterelnök részére az országos rendőrfőkapitány kinevezésére és felmentésére; az előterjesztéshez csatolja az Országgyűlés feladatkörrel rendelkező bizottságának állásfoglalását,
- e) gyakorolja az országos rendőrfőkapitány felett – a kinevezés és a felmentés kivételével – a munkáltatói jogokat, kinevezi és felmenti az országos rendőrfőkapitány helyettesét vagy helyetteseit,
- f) kinevezi és felmenti a rendőr-főkapitányságok vezetőit, gyakorolja a külön jogszabályban hatáskörébe utalt személyügyi és munkáltatói jogokat,
- g) a rendőrségi feladatok teljesítésére, a Kormánynak a közbiztonság és a közrend védelme, valamint az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása körében hozott döntései végrehajtására – törvény eltérő rendelkezése hiányában - az országos rendőrfőkapitány számára egyedi utasítást adhat ki feladat elvégzésére vagy mulasztás pótlására,
- h) az országos rendőrfőkapitányt jelentéstételre vagy beszámolóra kötelezheti,
- i) kinevezi és felmenti - a nemzetközi szerződések és a Kormány felhatalmazása alapján - az államhatárral kapcsolatos ügyek intézésére létrehozott szervek vezetőit, helyetteseit, tagjait és állandó szakértőit,

- j) jóváhagyja az államhatár rendjének fenntartása érdekében a konfliktushelyzet és a tömeges méretű migráció kezelésére vonatkozó terveket,
- k) gondoskodik a Rendőrség belső bűnmegelőzési ellenőrzéséről, a bűncselekmények felderítéséről,
- l) gondoskodik az e törvény IV. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, a rendőri intézkedéssel, annak elmulasztásával, a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő alapjogi sérelmek ügyében előterjesztett panaszok kivizsgálásáról.

II. A Javaslát 6. §-ának az elhagyását javasolom, ezzel egyidejűleg a további §-ok számozása ennek megfelelően változik:

[6. §

Az Rtv . a következő új 6/A-6/C . §-okkal és az azokat megelőző alcímmel egészül ki

„A Független Rendészeti Panasztestület

6/A . § (1) A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban : Testület)

- a) a 92-93/A. § rendelkezései szerint vizsgálatot folytat,
- b) működésének és eljárásainak tapasztalatairól évente beszámol a Kormánynak, valamint tájékoztatja az Országgyűlés feladatkörrel rendelkező bizottságát,
- c) az alapvető jogok tiszteletben tartása és hatékonyabb védelme érdekében javaslatot tehet az országos rendőrfőkapitánynak utasítás kiadására, módosítására vagy hatályon kívül helyezésére.

(2) A Testület öt tagját a miniszterelnök a miniszter javaslatára nevezi ki . A Testület tagjaira az alapvető jogok védelme érdekében tevékenységet folytató szervek és szervezetek a miniszternek javaslatot tehetnek.

(3) A Testület tagjának olyan, büntetlen előéletű, az országgyűlési képviselők választásán választójoggal rendelkező személy nevezhető ki, aki az alapvető jogok védelme területén kiemelkedő tapasztalatokkal rendelkezik és külön törvény szerinti nemzetbiztonsági ellenőrzése megtörtént.

(4) Nem nevezhető ki a testület tagjává az, aki a kinevezés időpontjában vagy az azt megelőző két évben országgyűlési képviselő, állami vezető, polgármester, párt alkalmazottja vagy tisztségviselője, illetve a kinevezés időpontjában vagy az azt megelőző tíz évben rendvédelmi szervvel vagy a Magyar Honvédséggel foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban állt, illetve aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte .

(5) A Testület tagjának javasolt személyt kinevezését megelőzően az Országgyűlés feladatkörrel rendelkező bizottsága meghallgatja .

(6) A Testület tagjának megbízatása a kinevezéssel keletkezik, és hat évre szól. A Testület tagja megbízatásának megszűnését követően nem nevezhető ki ismételtén a Testület tagjává.

(7) A Testület tagjai feladatuk ellátása során függetlenek, az e törvényben meghatározott feladatkörükben nem utasíthatóak.

6/B . § (1) A Testület tagjának megbízatása megszűnik, ha

- a) tisztségéről lemond,
- b) a megbízatásának időtartama letelik,
- c) a tisztségének ellátása alól felmentik, vagy
- d) meghal.

(2) A miniszterelnök a miniszter javaslatára felmenti a testület azon tagját,

- a) aki neki fel nem róható okból száznyolcvan napnál hosszabb ideig nem képes eleget tenni a testületi tagságból eredő feladatainak,
- b) aki neki felróható okból kilencven napnál hosszabb ideig nem tesz eleget a testületi tagságból eredő feladatainak,
- c) aki felkérését követően bekövetkezett körülmény folytán nem felel meg a kinevezési feltételeknek.

(3) Az (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott feltétel bekövetkeztét a miniszterelnök állapítja meg.

(4) A lemondás érvényességéhez elfogadó nyilatkozat nem szükséges .

(5) A Testület tagja megbízatásának megszűnését követő harminc napon belül, az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott megszűnési ok esetében a megbízatás megszűnését megelőző harmincadik napig kell az új tagot kinevezni.

6/C . § (1) A Testület saját tagjai közül elnököt választ . Az elnököt akadályoztatása esetén az általa kijelölt tag teljes jogkörben helyettesíti .

(2) A Testület működésének részletes szabályait ügyrendjében állapítja meg .

(3) A Testület működését titkárság segíti, amely a Rendőrség központi szervének szervezetében működik, azonban a Titkárságon foglalkoztatott személyek tekintetében a munkáltatói jogkört a Testület elnöke gyakorolja.

(4) A Testület elnöke havonta a minisztériumi főosztályvezető illetményének másfélszeresével, a Testület többi tagja a minisztériumi főosztályvezető illetményével megegyező összegű tiszteletdíjra jogosult."]

III. A Javaslat 14. §-ának a következő módosítását javaslom:

14. §

Az Rtv. 92-93. §-ai helyébe a következő rendelkezések lépnek :

[„92. § (1) Akinek az e törvény IV. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt : intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

(2) Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

(3) Az (1)-(2) bekezdésben meghatározott eljárások tárgyi költségmentesek.

93. § (1) A Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemtől később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított 8 napon belül lehet előterjeszteni.

(2) A Testület az alapvető jogot nem sértő, valamint az alapvető jogot csekély mértékben sértő intézkedéssel szemben előterjesztett panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez átteszi, illetve ha az áttétel ellen a panaszos panaszában előzetesen tiltakozott, az eljárást megszünteti.

(3) A Testület tagja az adott panasz kivizsgálásában, illetve az azzal összefüggő állásfoglalás kialakításában nem vehet részt, ha az ügy elintézéséből a közigazgatási hatósági eljárásra vonatkozó törvény rendelkezései szerint ki lenne zárva .]

92. § (1) Az e törvény IV. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, továbbá az V. és a VI. fejezetben felsorolt rendőri intézkedések, illetve a kényszerítő eszközök alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedések) miatt - a (2) bekezdésben tett kivétellel - a 93. §-ban meghatározottak szerint jogorvoslatnak van helye.

(2) Az elővezetéssel kapcsolatban az intézkedés elrendelése miatti jogorvoslatra a határozatot hozó hatóság eljárására vonatkozó törvényt kell alkalmazni.

93. § (1) Panasz előterjesztésére az jogosult, akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette.

(2) A panaszt az intézkedést követő 8 napon belül az intézkedést foganatosító rendőri szervnél lehet előterjeszteni.

(3) A panaszt a beérkezéstől számított 15 napon belül az intézkedést foganatosító rendőri szerv vezetője közigazgatási hatósági eljárásban, indokolt határozattal bírálja el.

(4) A határozat ellen fellebbezésnek van helye, amelyet a közléstől számított 8 napon belül a felettes szervhez címezve, a panaszt elbíráló határozatot hozó rendőri szervnél lehet előterjeszteni.

(5) A fellebbezést az ügy összes iratával a fellebbezési határidő leteltétől számított nyolc napon belül fel kell terjeszteni a felettes szervhez, kivéve, ha a panaszt elbíráló határozatot hozó szerv a határozatát visszavonja, illetőleg a fellebbezésnek megfelelően módosítja, kijavítja vagy kiegészíti.

(6) A felettes szerv a fellebbezés beérkezésétől számított 15 napon belül indokolt határozatában az első fokú határozatot helybenhagyja, megváltoztatja vagy megsemmisíti.

(7) Ha az érdemi határozat hozatalához nincs elég adat, vagy a tényállás további tisztázása szükséges, a felettes szerv maga intézkedik a tényállás kiegészítése iránt, vagy a határozat megsemmisítése mellett az első fokú határozatot hozó szervet új eljárásra utasíthatja.

(8) A felettes szerv határozatát írásban, a panaszt elbíráló határozatot hozó szerv útján kell közölni a fellebbezővel.

(9) A felettes szerv határozata közigazgatási határozat, amelynek bírósági felülvizsgálatát - a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatára vonatkozó szabályok szerint - kérheti az, aki az (1) bekezdés szerint panasz előterjesztésére jogosult.

(10) Ha a panaszt első fokon az országos rendőrfőkapitány bírálta el, a határozat ellen a közigazgatási eljárásban fellebbezésnek helye nincs, az ellen közvetlenül bírósági felülvizsgálatnak van helye.

(11) A (2)-(4) bekezdésben meghatározott határidő elmulasztása esetén az elmulasztott határidő utolsó napjától számított 8 napon belül az eljáró szervnél a mulasztási ok, vagy akadály megjelölésével igazolási kérelmet lehet előterjeszteni, amelynek elfogadásáról az eljáró szerv vezetője határoz. Ha a mulasztás az érdekeltnek később jutott a tudomására, vagy az akadály később szűnt meg, a határidő a tudomásra jutástól, illetőleg az akadály megszűnésétől kezdődik. A mulasztástól számított 3 hónap eltelte után igazolási kérelmet nem lehet előterjeszteni."

IV. A Javaslát 15. §-ának az elhagyását javasolom, ezzel egyidejűleg a további §-ok számozása ennek megfelelően változik:

[15. §

Az Rtv. a következő 93/A. és 93/B. §-okkal egészül ki.

„93/A . § (1) A Testület vizsgálata során a Rendőrségtől felvilágosítást kérhet. A Testület az összes olyan iratba betekinthez, öletve iratról másolatot kérhet, adatot, körülményt, tényt, eljárást megismerhet, ami a vizsgált intézkedéssel összefügghez.

(2) A Testület az (1) bekezdés szerinti tevékenysége során az államtitoknak és szolgálati titoknak nem minősülő adatokat a külön törvényben meghatározott titokra, valamint a személyes adatok védelmére való tekintet nélkül megismerheti.

(3) A Testület az (1) bekezdés szerinti tevékenysége során az államtitoknak és szolgálati titoknak minősülő adatokat az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993 . évi LIX . törvény (a továbbiakban : Obtv.) 18. §-a (5), (7) és (8) bekezdésének megfelelő alkalmazásával ismerheti meg.

(4) A Testület tagjának a Rendőrség helyiségeibe történő belépésére az Obty. 18 . § (1) bekezdését kell alkalmazni.

(5) A Testület felhatalmazása alapján a Testület tagja a Testület nevében az (1)-(4) bekezdésben meghatározott vizsgálati cselekményeket elvégezheti.

(6) A Testület a panaszt 90 nap alatt vizsgálja meg. A Testület állásfoglalását külső befolyástól mentesen alakítja ki. A Testület állásfoglalását megküldi az országos rendőrfőkapitány számára.

(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő 15 napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

(8) Az országos rendőrfőkapitány határozatának meghozatalát követően a Testület az állásfoglalását - a személyazonosító adatoktól megfosztva – honlapján közzéteszi, kivéve, ha a közzététel ellen a panaszos panaszában előzetesen tiltakozott.

(9) Az országos rendőrfőkapitány határozata ellen a közigazgatási eljárásban fellebbezésnek helye nincs, az ellen közvetlenül bírósági felülvizsgálatnak van helye.

93/B . § (1) Az intézkedést fogantatosító szervhez benyújtott panaszt az intézkedést fogantatosító szerv vezetője közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el.

(2) A panaszt az intézkedést követő 8 napon belül lehet előterjeszteni és a beérkezéstől, illetve az áttételtől számított 15 napon belül kell elbírálni.

(3) A fellebbezést az intézkedést foganatosító rendőri szerv vezetője felett irányítási jogkört gyakorló személy bírálja el. Ha a panaszt első fokon az országos rendőrfőkapitány bírálta el, a határozat ellen a közigazgatási eljárásban fellebbezésnek helye nincs, az ellen közvetlenül bírósági felülvizsgálatnak van helye."]

V. A Javaslát 22. §-ának az elhagyását javaslom, ezzel egyidejűleg a további §-ok számozása ennek megfelelően változik:

[22. §

(1) A nemzetbiztonsági szolgálatoktól szóló 1995 . évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Nbtv.) 68 . §-ának (4) bekezdése a következő t) ponttal egészül ki :

[A fontos és bizalmas munkakörbe jelölt személyekre vonatkozó szabályok szerint kijelölésük, illetve megbízásuk előtt egyszeri biztonsági ellenőrzést kell kezdeményezni az alábbi személyek tekintetében :]

„t) a Független Rendőri Panasztestület tagjai."]

(2) Az Nbtv . 69 . §-ának (3) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki:

[A miniszterelnök kezdeményezi az ellenőrzést]

„e) a Független Rendészeti Panasztestület tagjai"]

[tekintetében.]

INDOKOLÁS

Jelen módosító javaslat a tervezet azon rendelkezéseinek elhagyására irányul (II. és IV-V. pontjai), melyek a Független Rendészeti Panasztestület létrehozását célozzák. Ennek érdekében a javaslat elsődlegesen, egy általános felhatalmazással a rendészetért felelős miniszter kötelezettségévé teszi az alapjogi panaszok kivizsgálását (I. pont), egyúttal a tervezetben foglalt eljárásjogi módosításokra is figyelemmel visszaemeli a panasz eljárásra vonatkozó hatályos rendelkezéseket (III. pont).

A Testület létrehozásának indokoltságával, de a megvalósításra tett javaslattal kapcsolatban is komoly aggályok fogalmazhatók meg. A törvénytervezet indokolása is elismeri, hogy a rendőrségi törvényben jelenleg létező panasz-eljárás továbbra is megmarad, ugyanakkor a tervezet a két panasz eljárást nem határolja el megfelelően. Nem világos, hogy a testület tagjainak kiválasztása ténylegesen milyen módon történik, ezt a tervezet elnagyolja, az alapvető jogok védelme érdekében tevékenységet folytató szervek és szervezetek köre és közreműködésük módja homályos.

A Testületnek érdemi, döntési funkciója nem lenne, a tervezet szerint kizárólag kötőerővel nem rendelkező ajánlást adhatna ki, ami eleve megkérdőjelezi tevékenységének komolyságát. Ugyanakkor vizsgálati tevékenységét, eljárását tekintve – ahogy erre a normaszöveg is utal –

lényegében az állampolgári jogok országgyűlési biztosának megkettőzése lenne egy testület formájában, ahol azonban korántsem biztosított a jelölés és a megválasztás során az a közjogi függetlenség, mint az ombudsmanok esetében.

A tervezet szerint a testület egyfajta, a rendészeti szervektől, politikától független fórum lenne. Ezzel szemben a Testület tagjaira a rendészeti szervek irányításáért felelős miniszter tenne javaslatot, a kinevezést pedig a miniszterelnök gyakorolná. Nyilvánvaló, hogy a Testület legkevésbé lehetne független ebben a konstrukcióban. Gondoljunk csak egy legutóbbi példára, ahol egy a miniszterelnök által felkért és a rendészeti minisztériumon belül működő „független” szakértői testület (Gönczöl-bizottság) éppen a rendészeti miniszter felelősségét nem vizsgálta ki.

A valódi függetlenség garanciája pl. a Köztársasági Elnök jelölési joga és az Országgyűlés általi választás lehetne – azonos módon, mint az ombudsmanok esetében. A tervezet szerinti esetben azonban kijelenthető, hogy a Testület egy felesleges párhuzamosságot teremt – több szempontból is. Párhuzamosság valósul meg a panasz-eljárás tekintetében, mivel a rendőrségi törvényben jelenleg is létező panasz-eljárás a továbbiakban is lefolytatható, e mellett lehetne a Testület panasz-eljárását kezdeményezni. De párhuzamosság valósul meg hatásköri szempontból is, ami azt jelenti, hogy a testület sok tekintetben az általános ombudsman hatáskörét venné át, illetve bizonyos mértékig vonná el.

A tervezet – megvalósulása esetén – egy olyan testületet tenne a rendészeti szervek felügyeleti szervévé, amelynek személyi összetétele kapcsán a politikai befolyás jelenléte nem zárható ki.

Lényeges szempont az is, hogy a rendészeti szervek felett pillanatnyilag is több szervezet gyakorol belső és külső felügyeleti hatáskört (pl. ügyészség), mely felügyeleti hatáskör ugyancsak megkettőződne a testület felállításával.

Jelenleg működik az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumon belül egy Rendészeti Felügyeleti és Ellenőrzési Főosztály, mely adott esetben, a rendészetért felelős miniszter ilyen irányú felhatalmazása és jogköre esetén – új testület és ahhoz kapcsolódó hivatal létrehozása nélkül is – szintén alkalmas lenne a tervezetben foglalt alapjogi panasz-eljárás lefolytatására, illetve javaslattételi funkció betöltésére. Az igazságügyi és rendészeti tárcanál működő Büntetés-végrehajtási Osztály (korábban: Büntetés-végrehajtás Felügyeleti Főosztály) a tárca Szervezeti és Működési Szabályzata szerint jelenleg is ellát ilyen funkciót: „*Intézi, illetve döntésre előkészíti a büntetés-végrehajtási tárgyú – fogvatartottaktól vagy más személyektől érkező – panaszokat, kérelmeket.*” Ez a Rendészeti Felügyeleti és Ellenőrzési Főosztály esetében is előírható lenne.

Értékelve a jogalkotói szándékot, a tervezetben foglalt megoldásnál még az is elfogadhatóbb lenne és egy szakmai vita alapja lehetne, ha esetlegesen rendészeti területtel kapcsolatos alapjogsértések kivizsgálására egy önálló rendészeti ombudsman kinevezésére kerülne sor. Jelenlegi formájában azonban a tervezetben foglalt elképzelés jó szívvel nem támogatható.

A vezetői felelősségvállalást és intézkedési kötelezettséget a panasztestület érdemben korlátozná.

Budapest, 2007. május 22.

Dr. Boross Péter
MDF